PATVIRTINTA
Mažeikių Sodų pagrindinės mokyklos
direktoriaus 2015 m. rugsėjo 1 d.
Įsakymu Nr.V1 - 27
Priedas 15

MAŽEIKIŲ SODŲ PAGRINDINĖS MOKYKLOS MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mažeikių Sodų pagrindinės mokyklos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašas (toliau Tvarka) parengtas, vadovaujantis LR švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ISAK-25 „Mokinių vertinimo samprata“, pagrindinio ugdymo programos bendraisiais ugdymo planais, pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis (toliau BP).

2. Tvarkoje aptariami vertinimo tikslai ir uždaviniai, vertinimo principai ir nuostatos, vertinimo planavimas, vertinimas ugdymo procese, įvertinimų fiksavimas, vertinimo informacijos analizė, informavimas.

3. Tvarkoje vartojamos šios sąvokos:

3.1. **Vertinimas** – nuolatinis informacijos apie mokinių mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas;

3.2. **Įvertinimas** – vertinimo proceso rezultatas, konkretus sprendimas apie mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą;

3.3. **Įsivertinimas** – paties mokinio daromi sprendimai apie daromą pažangą bei pasiekimus;

3.4. **Vertinimo informacija** – įvairiais būdais iš įvairių šaltinių surinkta informacija apie mokinio mokymosi patirtį, jo pasiekimus ir daromą pažangą (žinias ir supratimą, gebėjimus, nuostatas);

3.5. **Vertinimo validumas** – vertinami numatyti mokymosi pasiekimai (turinio validumas); vertinimo būdai atitinka vertinimo tikslus;

3.6. **Vertinimo kriterijai** – bendrąsias programas atitinkantys, individualiose mokytojų vertinimo metodikose numatyti užduočių atlikimo kriterijai;

3.7. **Kontrolinis darbas** – ne mažiau kaip 30 minučių trukmės savarankiškas, projektinis, kūrybinis, laboratorinis ar kitoks raštu atliekamas ir įvertinamas darbas, skirtas patvirtinti, kaip mokiniai išmoko tam tikrą dalyko programos dalį.

4. Vertinimo tipai (klasifikuojami pagal vertinimo paskirtį):

4.1. **Diagnostinis vertinimas** – vertinimas, kuriuo naudojamasi siekiant išsiaiškinti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą, baigus temą ar kurso dalį, kad būtų galima numatyti tolesnio mokymosi galimybes, suteikti pagalbą, įveikiant sunkumus;

4.2. **Formuojamasis vertinimas** – nuolatinis vertinimas ugdymo proceso metu, kuriuo siekiama operatyviai suteikti detalią informaciją apie tolesnio mokinio mokymosi bei tobulėjimo galimybes, numatant mokymosi perspektyvą, stiprinant daromą pažangą. Formuojamasis vertinimas skatina mokinius mokytis analizuoti esamus pasiekimus ar mokymosi spragas, sudaro galimybes mokiniams ir mokytojams geranoriškai bendradarbiauti;

4.3. **Apibendrinamasis vertinimas** – vertinimas, naudojamas baigus programą, kursą, modulį. Jo rezultatai formaliai patvirtina mokinio pasiekimus ugdymo programos pabaigoje;

4.4. **Norminis vertinimas** – vertinimas, kuris sudaro galimybes palyginti mokinių pasiekimus, taikomas per egzaminus;

4.5. **Kriterinis vertinimas** – vertinimas, kurio pagrindas – tam tikri kriterijai, su kuriais lyginami mokinio pasiekimai.

5. Vertinimo būdai (klasifikuojama pagal vertinimo bei įvertinimo pobūdį):

5.1. **Formalusis vertinimas** – vertinimas, kai skiriamos tam tikro formato užduotys, numatomas joms atlikti reikalingas laikas, užduotys įvertinamos formaliais kriterijais, įvertinimas fiksuojamas;

5.2. **Neformalusis vertinimas** – vertinimas, kuris vyksta nuolat: stebint, susidarant nuomonę, kalbantis, diskutuojant. Įvertinimas fiksuojamas mokytojo pasirinkta forma (ženklais, simboliais, individualiomis pastabomis ir kt.);

5.3. **Kaupiamasis vertinimas** – tai informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimas.

II. VERTINIMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

6. Vertinimo tikslai:

6.1. Padėti mokiniui mokytis ir bręsti kaip asmenybei;

6.2. Pateikti informaciją apie mokinio mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą;

6.3. Nustatyti mokytojo, mokyklos darbo sėkmę, priimti pagrįstus sprendimus.

7. Vertinimo uždaviniai:

7.1. Padėti mokiniui pažinti save, suprasti savo stipriąsias ir silpnąsias puses, įvertinti savo pasiekimų lygmenį, kelti mokymosi tikslus;

7.2. Padėti mokytojui įžvelgti mokinio mokymosi galimybes, nustatyti problemas ir spragas, diferencijuoti ir individualizuoti darbą, parinkti ugdymo turinį ir metodus;

7.3. Suteikti tėvams (globėjams, rūpintojams) informaciją apie vaiko mokymąsi, stiprinti ryšius tarp vaiko, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokyklos;

7.4. Nusistatyti mokyklai darbo kokybę, planuoti ugdymo turinį ir procesą, suteikti mokiniams visokeriopą pagalbą.

III. VERTINIMO NUOSTATOS IR PRINCIPAI

8. Vertinimo nuostatos:

8.1. Vertinimas grindžiamas mokinių amžiaus tarpsniais, psichologiniais ypatumais, individualiais mokinių poreikiais;

8.2. Vertinama tai, kas buvo numatyta pasiekti ugdymo procese: mokinių žinios, jų taikymas, supratimas, dalyko gebėjimai, įgūdžiai, pastangos, asmeninė pažanga, bendrieji gebėjimai.

9. Vertinimo principai:

9.1. Tikslingumas (vertinimo metodai atitinka mokymosi turinį);

9.2. Atvirumas ir skaidrumas (su mokiniais tariamasi dėl (į)vertinimo formų, laiko, aiškūs vertinimo kriterijai);

9.3. Objektyvumas (siekiama kuo didesnio vertinimo patikimumo, remiamasi standartais);

9.4. Informatyvumas (vertinimo informacija aiški, išsami, savalaikė, nurodoma, ką mokinys jau išmoko, kur spragos, kaip jas taisyti);

9.5. Aiškumas (vertinimas grindžiamas aiškiais, mokiniams suprantamais kriterijais, aptartais dalyko ugdymo skyriuje. Mokytojas vertinimo kriterijus aptaria su mokiniais mokslo metų pradžioje ir pagal poreikį (pradėdamas naują skyrių, temą ar pan.).

IV. VERTINIMO PLANAVIMAS

10. Planuodamas ugdymo procesą, mokytojas planuoja ir vertinimą, siedamas jį su mokymosi uždaviniais, atsižvelgdamas į mokinių mokymosi patirtį ir galias:

10.1. Formuojamojo vertinimo strategijas mokytojas planuoja pamokos plane arba trumpalaikiame plane.

10.2. Diagnostinį vertinimą – ilgalaikiame plane, programoje.

11. Mokytojai savo dalyko metodinėje grupėje aptaria ir suderina dalyko vertinimo tvarką, vertinimo kriterijus, metodus ir formas.

12. Mokytojai per pirmąją savo dalyko pamoką rugsėjo mėnesį mokinius supažindina su dalykų ilgalaikiais (teminiais) planais, dalykų modulių, pasirenkamųjų dalykų programomis, mokinių mokymosi pasiekimų informacijos kaupimo ir jos fiksavimo sistema, aptaria vertinimo kriterijus, metodus ir formas. Kabinetų skelbimų lentoje informuoja apie taikomą dalyko vertinimo metodiką.

13. Mokytojai, pradėdami naują temą, skyrių, su mokiniais aptaria tikslus, uždavinius, darbo metodus, vertinimo kriterijus.

14. Mokiniams, kurie mokosi pagal individualias programas, pamokos plane numatomas individualus vertinimas.

V. VERTINIMAS UGDYMO PROCESE

15. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas ugdymo procese grindžiamas jų mokymosi eigos stebėjimu, taikant formuojamąjį vertinimą. Mokiniams būtina laiku teikti informaciją (komentarus žodžiu ar raštu) apie tai, kas padaryta gerai, ką reikia tobulinti, kaip tai atlikti, kad būtų pasiekti mokymosi uždaviniai pagal sutartus kriterijus.

16. Mokinių žinios, gebėjimai, įgūdžiai, pastangos, pažanga vertinama pagal BP reikalavimus, metodinėje grupėje aptartus ir suderintus dalyko vertinimo metodus, formas ir kriterijus.

17. Patenkinamais įvertinimais laikomi 4-10 balų įvertinimai, „įskaityta“.

18. Nepatenkinamais įvertinimais laikomi 1-3 balų įvertinimai, „neįskaityta“, „neatestuota“, kai mokinys yra praleidęs be pateisinamos priežasties 50%+1 trimestro (pusmečio) pamokų ir neatsiskaitęs už privalomojo dalyko mokslo programą ar programos dalį (trimestro kursą).

19. Pasiekimų, vertinamų 10 balų sistema, reikšmė: 10 – puikiai, 9 – labai gerai, 8 – gerai, 7 – pakankamai gerai, 6 – patenkinamai, 5 – pakankamai patenkinamai, 4 – silpnai, 3 – blogai, 2 – labai blogai, 1 – nieko neatsakė, neatliko užduoties.

20. Mokinių mokymosi pasiekimai vertinami sistemingai. Rekomenduojama pasiekimus vertinti tokiu dažnumu per trimestrą (pusmetį):

20.1. Jei dalykui mokyti skirta 1 pamoka per savaitę, vertinama ne mažiau kaip 3 pažymiais per trimestrą (pusmetį).

20.2. Jei dalykui mokyti skirtos 2 pamokos per savaitę, vertinama ne mažiau kaip 4 pažymiais per trimestrą (pusmetį).

20.3. Jei dalykui mokyti skirtos 3 pamokos per savaitę, vertinama ne mažiau kaip 5 pažymiais per trimestrą (pusmetį).

20.4. Jei dalykui mokyti skirtos 4-5 pamokos per savaitę, vertinama ne mažiau kaip 7 pažymiais per trimestrą (pusmetį).

21. Mokytojai, aptarę ir suderinę savo dalyko metodinėje grupėje, gali turėti savo vertinimo kriterijus, kuriais remdamiesi kaupia informaciją apie mokinio mokymosi pasiekimus ir rašo kaupiamąjį (sudėtinį) pažymį.

22. Rekomenduotini mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo metodai:

22.1. **Apklausa žodžiu** – tai monologinis ar dialoginis įvertinamas kalbėjimas, skirtas patikrinti žinias ir gebėjimą gimtąja ar užsienio kalba taisyklingai, argumentuotai reikšti mintis per gimtosios, užsienio kalbų ir socialinių mokslų pamokas. Atsakinėjant žodžiu įvertinimas pateikiamas argumentuotai tos pačios pamokos metu.

22.2. **Apklausa raštu arba savarankiškas darbas** – mokinio ar klasės žinių patikrinimas. Apklausos formos gali būti įvairios: klausimynas, testas, diktantas ir kt., trukmė mažiau nei 30

minučių. Darbo tikslas – sužinoti, kaip mokinys geba pritaikyti įgytas žinias individualiai atlikdamas praktines užduotis. Mokiniai, nedalyvavę apklausoje, atsiskaityti neprivalo. Iš anksto apie apklausą mokiniai neinformuojami. Darbų patikrinimas gali vykti pasirinktinai (tikrinami ne visų mokinių darbai).

22.3. **Kontrolinių ir kitų atsiskaitomųjų darbų skelbimo tvarka ir vertinimas:**

22.3.1. Mokinių mokymosi pasiekimai vertinami sistemingai.

22.3.2. Kontrolinių darbų tvarkaraštis detalizuojamas mėnesiui. Dėl objektyvių priežasčių mokytojas turi teisę kontrolinio darbo laiką pakeisti, bet būtina suderinti su mokiniais;

22.3.3. Per dieną organizuojamas tik vienas kontrolinis darbas;

22.3.4. Mokytojas apie kontrolinį darbą mokinius informuoja ne vėliau kaip prieš savaitę, supažindinęs su darbo forma, tikslais, vertinimo kriterijais.

22.3.5. Kontrolinius darbus mokytojas ištaiso ir grąžina mokiniams per savaitę, tik dėl objektyvių priežasčių mokytojas darbus gali grąžinti per dvi savaites.

22.3.6. Kontroliniai ar kiti atsiskaitomieji darbai trimestro paskutinę savaitę, paskutinę dieną prieš mokinių atostogas ir pirmąją dalyko pamoką po mokinių atostogų neorganizuojami.

22.3.7. Jei mokinys dėl pateisinamų priežasčių (pateikė gydytojų pažymą ar tėvų paaiškinimą) nedalyvavo kontroliniame ar kitame atsiskaitomajame darbe, jį atsiskaito Pagalbos mokiniui centro konsultacijų susitartu su mokytoju laiku per 2 savaites arba per tiek kalendorinių dienų, kiek mokinys sirgo arba nebuvo dėl pateisinamos priežasties mokykloje.

22.3.8. Jei mokiniai be pateisinamų priežasčių nedalyvavo kontroliniame ar kitame atsiskaitomajame darbe, jie privalo atsiskaityti Pagalbos mokiniui centro artimiausios konsultacijos metu.

22.3.9. Praėjus nustatytam laikui ir mokiniui, vis tik neatsiskaičiusiam už kontrolinį ar kitą atsiskaitomąjį darbą, įrašomas „1" (vienetas), jei vertinama pažymiu, ar „0" taškų, jei taikomas kaupiamasis vertinimas.

22.4. **Laboratoriniai (praktikos) darbai –** teorinės žinios pritaikomos praktiškai. Visi klasės mokiniai atlieka tą patį arba skirtingus darbus. Įvertinimai įrašomi į dienyną.

VI. VERTINIMAS BAIGUS PROGRAMĄ

23. Mokiniui dalyko metinis įvertinimas išvedamas iš I, II, III trimestrų įvertinimo:

23.1. Neatestuotam I trimestre - per II trimestrą savarankiškai atsiskaičiuos už I trimestro programą;

23.2. Neatestuotam II trimestre - per III trimestrą savarankiškai atsiskaičiuos už II trimestro programą;

23.3. Neatestuotam III trimestre - savarankiškai atsiskaičiuos už III trimestro programą;

24. Išvedant trimestro ar metinius pažymius skaičiuojamas aritmetinis vidurkis (pvz.: 6,5-7; 6,4-6).

24.1. Metinio įvertinimo pažymys vedamas iš I, II, III trimestro įvertinimo aritmetinio vidurkio (suapvalinus iki sveikojo skaičiaus).

25. Mokiniams, turintiems neigiamą metinį įvertinimą ar neatestuotiems Mokytojų tarybos nutarimu skiriami papildomi darbai mokymosi spragoms likviduoti.

25.1. Per papildomus darbus mokinys turi atsiskaityti už neigiamais pažymiais įvertintas ar neatestuotas temas. Po papildomų darbų išvedamas pažymių vidurkis.

25.2. Mokinio, turinčio neigiamą metinį įvertinimą po papildomų darbų, kėlimą į aukštesnę klasę sprendžia Mokytojų taryba.

VII. TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ) INFORMAVIMO TVARKA

26. Mokymosi pasiekimai fiksuojami elektroniniame dienyne.

27. Ne vėliau kaip iki kito mėnesio 10 d. klasių auklėtojai parengia ir perduoda mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams), neturintiems galimybės prisijungti prie TAMO, informaciją apie mokinio mokymosi ir lankomumo rezultatus.

28. Jei iškyla mokymosi problemų, tėvai apie mokymosi pasiekimus informuojami įvairiais būdais: skambinant, individualiai kalbantis, rašant laiškus, lankantis namuose.

29. Mokytojai, pastebėję mokinio žinių, supratimo ir gebėjimo spragų arba įvertinę mokinį nepatenkinamai iš eilės du, tris kartus, turi apie tai patys informuoti mokinio tėvus žodžiu arba raštu.

30. Pasibaigus trimestrui ar mokslo metams, klasės auklėtojas tėvams (globėjams, rūpintojams), neturintiems galimybės prisijungti prie TAMO, perduoda išsiunčia pažangumo ir lankomumo ataskaitas.

APTARTA
Mokyklos metodinės tarybos 2015 m. gegužės 28 d. posėdyje, protokolo Nr.8

PRITARTA
Mokyklos tarybos 2015 m. gegužės 29 d. posėdyje, protokolo Nr.2